

Latvijas Okupācijas muzeja apkārtraksts

Nr. 50, 2020. gada oktobris

Museum of the Occupation of Latvia. Newsletter Nr. 50, October 2020, Rīga

Skats no muzeja iekšējām uz Pēterbaznīcas torni ● View from the Museum premises to the tower of St. Peter's Church.

Foto: Kristaps Kalns

Kļūt par nebeidzamu turpinājumu

Līdzās atjaunotajai muzeja ēkai atradīsies padomju okupācijas upuru piemiņai veltīts memoriāls “Vēstures taktīla” ● Next to the reconstructed Museum building will be a memorial to commemorate Soviet occupation victims

Ir vietas, no kurām nav iespējams aiziet pat tad, ja tevi ar tām vairs nesaista darba attiecības. Ir vietas, no kurām tu kaut ko paņem līdzī visai atlikušajai dzīvei un kaut ko arī no sevis atstāj. Vietas ir kā cilvēki, ar kuriem kopā piedzīvots gan liels prieks, gan lielas skumjas. Man tas ir Latvijas Okupācijas muzejs.

Visas lielās idejas gaisā parasti pamet viens cilvēks, tās īstenot sāk neliels pulciņš, līdzī aizraujot daudzus. Cik laika, enerģijas un spēka šajos gados ir iztērēts, pierādot nepieciešamību neaizmirst acīm redzamos vēstures faktus, jo nekas cilvēku prātus nepārņem tik strauji kā aizmirstības zāle. Ne velti par muzeja apkārtrakstu moto tika izvēlēti akadēmiķa Jāņa Stradiņa vārdi: “Okupācijas muzeja darbs veltīts Piemiņai, Patiesībai, Apskaidrībai.”

Atgūtās neatkarības pirmajā desmitgadē tautai ārkārtīgi svarīga bija tieši piemiņa, un daudzi, pat nezinot savu tuvinieku kapu vietas, vēlējās nolikt viņu piemiņai ziedus, tā cerot kaut cik remdināt zaudējuma sāpes. Šī tik ilgi aizliegtā vēlme 1999. gada 25. martā guva savu augstāko izpaušmi turpmākajos gados nepārspētajā “ziedu ceļā” pie Brīvības pieminekļa. Kad atklātībā parādījās dokumenti, atmiņu grāmatās izdotās komunistiskā terora upuru liecības, intervijas un dokumentālās filmas, šķita – patiesība

beidzot triumfēs. Tomēr totalitārisms izrādījās neticami dzīvīgs un spējīgs manipulēt ar nenobriedušiem prātiem un ieļautām sirdīm. Tagad, kad ir tik daudz kas atklāts, izstāstīts un pārtapis grāmatās un filmās jau kā mākslas faktos, mums ir iespēja ieraudzīt pagājušajā gadsimtā notikušo ar apskaidrotu prātu. Runājot psalmista Dāvida vārdiem, “Tu esi mūs pārbaudījis, Dievs, mūs pārkausējis, kā pārkausē sudrabu”...

Tikai apskaidrotie spēj mainīt pasauli uz labu, un tas nav bijis viegli nevienos laikos, jo retais cilvēks ir brīvs no neiecietības un paštaisnuma. Būt apskaidrotiem nozīmē pārredzēt to, kas bijis, ir un var būt, bet tas iespējams tikai tad, kad saproti ar prātu un jūti ar sirdi. Muzejs tieši to arī dara – uzrunā abus.

Es gaidu jauno ekspozīciju un Nākotnes Namu, par kuru ir tik daudz domāts, runāts un lūgts. Pie augšanas pieder iešana dziļumā. Pie tās pieder arī muzeja darbinieku paaudžu maiņa. Tēlniecei Vijai Ilzei Dzintarei ir bronza veidots darbs “Mezgli”. Mūži sasienas mezglos, kad mēs pakāpjamiem viens otram uz pleciem, nevis viens otru noliedzot, bet balstot. Tā mēs kļūstam par nebeidzamu turpinājumu.

Achieving Endless Continuity

There are places that you cannot leave, even when you no longer work there. There are places from which you take something with you for the rest of your life and where you leave something of yourself. Places are like people with whom you have shared great joy as well as great sorrow. For me, this is the Museum of the Occupation of Latvia.

All great ideas are usually the inspiration of one person. Their realization begins with a small group enlisting the support of many. How much energy and effort has been expended in proving that it is necessary to remember obvious facts of history— nothing takes possession of the human mind more quickly than a potion of forgetfulness. It is not by accident that Professor Jānis Stradiņš statement, “The work of the Occupation Museum is dedicated to Commemoration, Truth and Enlightenment” was chosen as the motto for the Museum newsletter.

During the first decade of regained independence, commemoration was exceedingly important. Many – not knowing even where those close to them were buried, wanted at least to lay flowers in their memory, hoping to lessen, if only slightly, the pain of their loss. This wish, so long forbidden to them, reached its greatest expression – unsurpassed in future years – as the “Path of Flowers” on 25 March 1999 at the foot of the Freedom Monument. When documents were made public, testimony of the victims of communist terror published their memoirs, when interviews and documentary films appeared, it seemed that truth would finally triumph. However, totalitarianism proved to be incredibly long-lived and able to manipulate immature minds and hearts tinged

by malice. Now, when so much has been revealed, told and fixed in books and films – already as a part of art – we can view the events of the last century with an enlightened mind. In the words of David in the psalms, “For you, O God, have tested us; you have tried us, as silver is tried.”

Only those who are enlightened are able to change the world for the better, and that has never been easy because rarely is a person free of intolerance and self-righteousness. To be enlightened means to be able to see what was, is and can be, but that is possible only then when you understand with your mind but feel with your heart. The Museum does exactly that – it appeals to both.

I am looking forward to the new exposition and the House for the Future about which so much has been thought, said and prayed. Growing involves delving deeper. It involves a change of generations in the Museum staff. The sculptor Vija Ilze Dzintars has a piece cast in bronze entitled, “Knots.” Lives bond together when we stand on each other’s shoulders, not denying one another, but providing support. That is how we achieve endless continuity.

Anda Līce, Latvijas Okupācijas muzeja apkārtraksta pirmā redaktore ● First editor of the Museum Newsletter

“Vējā augušam kokam – stipras saknes!”

Ar šiem Reiņa Kaudzītes vārdiem 2020. gada 29. septembrī latviešu valodā mūs uzrunāja Francijas Republikas prezidents Emanuels Makrons, godinot mūsu tautas saliedētību cīņā pret brutālām un totalitārām okupāciju varām un apliecinot cieņu mūsu drosmei un izturībai. Francijas prezidenta vizīte bija īpaša – Makrona kungs divās dienās Latvijā spēja pieminēt Latvijas valstij nozīmīgus vēstures notikumus, apliecināt, ka Francija neaizmirst vēsturiskās saiknes, kas vieno latviešu un franču tautu, un atgādināt par kopējām vērtībām – saglabāt pasauli brīvu! Francijas prezidenta Latvijas Okupācijas muzeja apmeklējums atgādināja, ka mūsu muzeja stāsts ir ne tikai vēsture. Tas ir stāsts par šodienu, par brīvības vērtību, to ir svarīgi stāstīt, zināt un novērtēt katru dienu. Mēs, muzeja saime, lepojamies, ka varam stāstīt brīvības stāstu!

Novērtējot muzeja paveikto pēdējos mēnešos, varu teikt, ka tuvojamies ilgi gaidītajam – muzeja ēkas rekonstrukcijas pabeigšanai, kas šobrīd tiek plānota 2021. gada februāra beigās. Diskutējot top jaunā ekspozīcija un apmeklētāju uzņemšanas politika atjaunotajā namā.

Neraugoties uz ieilgušo “dzīvi uz čemodāniem”, muzejs piedalās izstāžu sagatavošanas projektos:

- 18. septembrī tika atklāta Ārlietu ministrijas, Latvijas Okupācijas muzeja, Latvijas Nacionālā arhīva un Latvijas Nacionālās bibliotēkas kopīgi veidotā izstāde “Baltiešu aicinājums Apvienotajām Nācijām” Latvijas Nacionālajā bibliotēkā;

- 2. oktobrī tika atklāta Latvijas Nacionālā arhīva, Ārlietu ministrijas, Latvijas Okupācijas muzeja un Latviešu Nacionālās padomes Lielbritānijā veidotā virtuālā izstāde “Latvieši Lielbritānijā” (izstādi var apskatīt: http://www.itl.rtu.lv/latviesi_uk/);

- vēl šogad valsts svētku laikā plānojam atvērt Rīgas domes projektu konkursā atbalstīto izstādi “Brīvības piemineklis” muzeja telpās Raiņa bulvārī 7.

Priecājamies par trim labām ziņām projektu konkursos:

- muzejs ir saņēmis finansējumu 9500 EUR apmērā Valsts kultūrkapitāla fonda projektu konkursā muzeja krājuma saglabāšanai, lai muzejs varētu iegādāties tehniskos līdzekļus audiovizuālās krātuves un krājuma priekšmetu saglabāšanai,

- ASV vēstniecības grantu konkursā esam saņēmuši apstiprinājumu izstādes “ASV – patvēruma zeme, kad dzimtene okupēta” (“USA – Safe Haven when Homeland is Occupied”) sagatavošanai 2021. gadā ar finansējumu 20 000 ASV dolāru apmērā,

- Valsts kultūrkapitāla fonda projektu konkursā “Latvijas skolas somas” satura radīšanai muzejs ir saņēmis finansējumu 2020 EUR apmērā muzejpedagoģiskas nodarbības “Dzīve bez brīvības” sagatavošanai.

Diemžēl Covid-19 pandēmijas dēļ līdz minimumam ir sarucis muzeja apmeklētāju skaits. Muzejā ir jāievieš papildu drošības pasākumi, un mums nāksies atgriezties pie dažādu krīzes scenāriju apspriešanas darba organizēšanā. Tomēr mēs, tāpat kā visi, ceram, ka tas ir īslaicīgs periods un jau nākamajā gadā varēsim atgriezties ierastajā muzeja darba ritmā, tiekoties ar mūsu apmeklētājiem un viesiem klātienē.

Esmu pateicīga visiem kolēģiem, Latvijas Okupācijas muzeja biedrības biedriem, ziedotājiem un muzeja atbalstītājiem, pateicoties kuru pūlēm un ieguldījumam mēs gaidām un sagaidīsim muzeja atvēršanu 2021. gada pavasarī.

“Windblown Trees have Strong Roots”

No kreisās: muzeja direktore Solvita Vība, Francijas prezidents Emanuels Makrons, LOMB valdes locekle Dzintra Bungš ● From the left: Director of the Museum Solvita Vība, President of France Emmanuel Macron and member of the Board Dzintra Bungš

Emmanuel Macron, the President of France, greeted us with this quotation in Latvian on 29 September 2020, thus paying homage to our national unity opposing totalitarian occupation regimes and expressing esteem for our courage and endurance. The visit of the President was special – during his two days in Latvia, he was able to refer to important events of Latvia’s history, affirm that France has not forgotten the historic connections between the Latvian and French nations, and remind us of our common values – to maintain freedom in the world. The President’s visit to the Occupation Museum emphasized that our Museum’s mission is not just history. It concerns our present time, and it is now very important to repeat the value of freedom, to be aware of it and re-evaluate it every day. We, the Museum’s family, are proud to be able to voice the story of freedom.

Reviewing the last few months in the Museum, it seems that we are at last approaching the conclusion of the reconstruction of our building in the centre of Riga. Its opening is presently planned for the end of February 2021. Discussions continue about details of the new permanent exhibition and the reception procedures in the renewed building.

In spite of the extended ‘life from suitcases’ the Museum has participated in various exhibition projects:

In cooperation with the Ministry of Foreign Affairs, National Archives and the National Library the exhibition BATUN Baltic Appeal to the United Nations was opened on 18 September in the National Library;

In cooperation with the Ministry of Foreign Affairs, National Archives and the Latvian National Council in Great Britain the virtual exhibition Latvians in Great Britain

was opened on 2 October. It can be viewed at: http://www.itl.rtu.lv/latviesi_uk/;

For the preparation of the exhibition (The Riga) Freedom Monument funds were obtained in a Riga City Council competition and its opening is planned for the coming November week when the founding of Latvia will be celebrated.

We are happy to report success in three project competitions:

Our Museum has received 9500 € from the State Cultural Capital Fund competition for the preservation of museum collections. We will purchase technical equipment needed to safeguard audio-visual and other collection items;

In a grant competition conducted by the USA Embassy we have been approved to receive \$20,000 in order to prepare the exhibition “USA – Safe Haven when Homeland is Occupied” for the second half of 2021;

In the State Cultural Capital Fund competition for teaching aids we have received 2020€ to prepare a new activity called Life without Freedom for students visiting our Museum.

Unfortunately, due to Covid-19 problems, the number of Museum visitors has decreased drastically. The Museum has already introduced various restrictive security practices but will also have to review the work schedules of staff members. Nevertheless, we all hope that this is a temporary situation and that the New Year will allow us to return to our former routine and meet again in person.

I am indebted to all colleagues, members of the Occupation Museum Association, donors and supporters of the Museum. Because of their efforts and investments we wait and will see the opening of the restored Museum building in the spring of 2021.

Solvita Vība, Latvijas Okupācijas muzeja direktore ● Director of the Museum

Pa atslēgas caurumu. Ieskats topošajā Latvijas Okupācijas muzeja ekspozīcijā

Atslēgas caurums ir metafora. Patlaban viss vēl ir datoros un muzeja krājumos, bet modernās tehnoloģijas ļauj mums tajā ieskatīties kā pa atslēgas caurumu.

Ekspozīcijas saturu ir veidojuši Latvijas Okupācijas muzeja un biedrības vēsturnieki. Dizainu veido uzņēmums "H2E", kas gādā, lai ekspozīcija būtu mūsdienīga un saistīta ne tikai ar vēsturisko stāstu un izstādīto materiālu,

bet arī uzrunātu apmeklētāja iztēli un jūtas. Ekspozīcija jāiedomājas kā dinamisks kopums, kura uzdevums ir uzrunāt, iesaistīt, pārliecināt un pat izaicināt apmeklētāju, lai viņš izietu no tās ar izpratni par postu, ko Latvijai 50 gadu laikā nodarījuši okupācijas režīmi, bet kam par spīti Latvijas tauta ir spējusi savu valsti atjaunot un iekļauties pasaules demokrātisko valstu saimē.

Pirmais atslēgas caurums: "Savā zemē sava valsts"

Uzkāpjam pa kāpnēm uz jauno ekspozīcijas zāli. Mūs sagaida gaiša telpa ar fotogrāfijām uz sienas, uz griestiem. Vēstījums: "Šis ir stāsts par Latvijas valsti un tautu, kas savu valsti dibināja, izcīnīja un uzcēla uz savu senču zemes..." Tauta, kas izcīnīja un ceļ demokrātisku valsti. Tā nostiprināta Satversmē, kuras pirmie panti ir valsts negrozāmie pamati un kura, kaut ilgu laiku apturēta, veido tiesisko pamatu atjaunotajai valstij. Ainas no neatkarīgās Latvijas, rādot zemes uzplaukumu. Latvijas pilsoņu fotogrāfijas. Viņi vēl nenozina, kas viņus sagaida. Daudzus atkal satiksim vēlāk jau kā okupācijas varu upurus.

The first keyhole: "The Nation Creates its State"

We ascend the stairs to the new exposition hall, a bright space with photographs on the walls and the ceiling. The message: "This is a story about the Latvian nation and Latvian state that it founded, fought for and built on its ancestral land..." A people who fought for and established a democracy. This was enshrined in the Constitution, whose opening articles are the foundations of the state and which, though suspended for half a century, became the legal basis for the restoration of independence. Scenes from independent Latvia, showing the a flourishing country flourishing. Photographs of Latvian citizens as yet unaware of what awaits them. We will meet many of them again later, as victims of the occupation regimes.

Through The Keyhole. A glimpse into the new exposition of the Museum of the Occupation of Latvia

The keyhole is a metaphor. Although everything is still in the Museum's vaults and computers, thanks to modern technology we can take a look through the keyhole. The content of the exposition has been developed by the historians of the Museum and its Historical Commission. The design is by H2E, which has ensured that historical stories are told and materials are presented in a contemporary way which stimulates the viewer's imagination

and emotions.

The exposition should be viewed as a dynamic whole, which addresses, involves, persuades and challenges the viewer to come away with an understanding of the devastation inflicted on Latvia by occupying regimes over half a century, but in spite of which the people of Latvia restored their independence and joined the global family of democracies.

Otrais atslēgas caurums: "Sazvērestība"

No gaišās Latvijas telpas nonākam drūmā vietā, kur pretī vīd milzīgas totalitāro diktatoru Ādolfa Hitlera un Josifa Staļina sejas. Cik līdzīgi un necilvēcīgi ir šie režīmi! Abus raksturo brutāla vara un totāla kontrole pār cilvēkiem. Īsa ievada projekcija, dokumenti, kartes un attēli dramatizē 1939. gada 23. augustā abu starpā noslēgto sazvērniecisko paktu. Tas noārda pastāvošo starptautisko kārtību, sadala Eiropu ietekmes sfērās, izraisa pasaules karu. Latvija un tās kaimiņi starp abām lielvarām kļūst par pakta upuriem. Polija krīt pirmā, to okupē un sadala. Ar draudiem uzspiestā padomju armijas klātbūtne Baltijas zemēs ir neatkarības beigu sākums. Baltijas tautas dzīvo drūmās priekšnojautās. Latgales novada dziesmu svētkos 1940. gada 16. jūnijā vēl trīsreiz atskan "Dievs, svētī Latviju!"

The second keyhole: "Conspiracy"

From the bright space of Latvia, we come to a bleak place where the faces of totalitarian dictators Adolf Hitler and Joseph Stalin lurk. How similar and equally inhuman these regimes are, with their appetite for brutality and total control over people. The conspiratorial pact signed between these their two states on 23 August 1939 is explained in an introductory projection, documents and images, revealing the prevailing international order at the time which that divided Europe into spheres of influence and led to a world war. Latvia and its neighbours fell victim to this pact. Forced to host Soviet military forces within their borders, independence begins to wane. The Baltic nations live in dread of what is to come. Nevertheless, our national anthem "God Bless Latvia" still rings out three times at the Latgale song festival on 16 June 1940."

Trešais atslēgas caurums: “Noārdītā valsts – pakļautā tauta”

Jau nākamajā dienā priekšnojautas pārvēršas realitātē. Mēs ieejam režgotā labirintā kā cietumā, no kura iznāksim tikai 50 gadus vēlāk. Kamēr Hitlera karaspēks svin uzvaru pār Franciju, Staļina ultimātu un militāras varas priekšā Baltijas valstu valdības kapitulē cita pēc citas. Bez šāviena 1941. gada 17. jūnijā ar tankiem Rīgā iebrauc padomju armija. Prezidents Kārlis Ulmanis aicina visus palikt savās vietās...

Bet šāvieni ir, un ir upuri. Jau 15. jūnija naktī Masļenku robežpunktā nošauti trīs robežsargi, viena robežsarga sieva un dēls. 21. jūnijā vēl viens šāviena. Robežsardzes komandieris Ludvigs Bolšteins atvadās ar vārdiem: “Mēs, latvieši, sev uzcēlām jaunu staltu ēku – savu valsti. Sveša vara grib piespiest, lai mēs to pašī noārdām. Es nespēju piedalīties.”

Latvija ir okupēta, Latviju anektē Padomju Savienība. ASV vadībā daudzas valstis atsakās atzīt notikušo. Starptautiskajās tiesībās un tautas apziņā Latvijas valsts turpina pastāvēt *de iure*.

Latvijas zeme nu ir svešās patvaras rokās. Sākas zemes un īpašumu atsavināšana un tautas uzkrāto vērtību izlaupišana. Tautai jāklūst par režimam un komunistu ideoloģijai paklausīgu cilvēku masu, kas nedrīkst domāt savu domu, runāt savu valodu.

The third keyhole: “Dismantled State – Subjugated Nation”

The very next day, fears become reality. We enter a latticed, prison-like labyrinth, which we will only exit half a century later. While Hitler is celebrating victory over France, the Baltic governments capitulate in the face of Stalin’s ultimatums and threats of force. The Soviet Army enters Riga on 17 June 1941 without a shot being fired. President Kārlis Ulmanis calls on everyone to remain where they are ...

But shots are fired, and there are victims. On the night of 15 June, three border guards, a guard’s wife and son are killed at Masļenki border crossing. On 21 June another shot. The commander of the Border Guards Ludvigs Bolšteins takes leave writing: “We Latvians built a fine new house – our own state. Now a foreign power wants to force us to demolish it on their behalf. I cannot be a party to this.”

Latvia is occupied; Latvia is annexed by the USSR. The United States and many other countries do not recognise this. Under international law and in the hearts of the Latvian people, the state of Latvia continues to exist *de iure*.

Latvia is now under the thumb of a hostile power. Land and property are expropriated, and national assets are plundered. The people must become a mass subservient to the regime and communist ideology, banned from thinking their own thoughts or speaking their own language.

Nojauktās valsts un zemes saimnieki kļūst par pirmajiem svešās varas ienaidniekiem. Ar padomju armiju Latvijā ieradušies padomju čekisti, kuru svarīgākais uzdevums ir nežēlīgi apspiest visus, kas bijuši uzticīgi Latvijai un kas sākuši pretoties. Čekas galvenā mītne Rīgā, tautas sauktā Stūra māja, ir vieta, kurā daudzi iegāja, bet vairs neiznāca. Atdarinātajā čekas kamerā pavīd viņu portreti. Pēdējie. Te uz brīdi izjūtam nolemtību, kas viņus sagaidīja.

Ceturtais atslēgas caurums vēl slēgts: “Zeme zaudē savu tautu”

Taču mums nav laika šīs izjūtas nokratīt. Iznākot no šaurās vietas, pāris soļu attālumā ir draudīgs deportāciju vagona siluets, kura kontūras vēl tikai top. Spokains veļu vagona, kas tūkstošus aizved uz pasaules galu. Mums šim vagonam jāiet cauri kā cilvēkiem 1941. gada 14. jūnijā un 1949. gada 25. martā, jālasa, jāklausās likteņstāstos, kas liecina par deportāciju brutālo necilvēcību, par varas nolūku Latvijas zemi atbrīvot no savai zemei un valstij uzticīgajiem, viņu vecākiem un bērniem.

The leaders of the destroyed state become the first enemies of the hostile power. Secret police, that is, Cheka agents (later KGB) men arrive together with the Soviet Army, whose. Their primary task is to ruthlessly crush anyone who is loyal to the state of Latvia or who offers resistance. The KGB headquarters in Riga, unofficially dubbed the “The Corner BuildingHouse,” is a place which many enter but never leave. Their portraits can be viewed in a restored reproduction of a KGB cell. These are their last photographs. Here for a moment we can sense the fate which awaits them.

The fourth keyhole is still closed: “The Land Loses its People”

However, there is no time to linger over these feelings. Exiting this confined space, we encounter the menacing silhouette of a deportation wagon. A wagon of souls that takes thousands of people to the ends of the earth. We must pass through this wagon as people did on 14 June 1941 and 25 March 1949, reading and listening to their stories, testimony to the brutal inhumanity of the deportations and the desire by the occupiers to rid the Latvian land of people loyal to it, as well as their parents and children.

Piektais atslēgas caurums: “Izmocītā tauta – izpostītā zeme”

Karš! Tikai nedēļu pēc 14. jūnija deportācijas Hitlera armija iebrūk Padomju Savienībā. Pāris nedēļas, un visa Latvija ir vācu rokās. It kā atbrīvošana. It kā mazākais ļaunums, bet mazāko no lielākā šķir tikai – kad un kam.

Ātri kļūst skaidrs, ka Hitlera nolūks ir izmantot iekarotās Latvijas pilsoņus saviem mērķiem. Vēl nav pārdzīvotas čekas šausmas, kad nacistiskās ideoloģijas vārdā notiek holokausts, kurā ar nolūku iesaista arī latviešus. Pusgada laikā notiek lielākā masu slepkavība uz Latvijas zemes – 70 000 ebreju, Latvijas pilsoņu, no zīdaiņa līdz sirmgalvim.

Vācu okupanti Latviju izmanto kā kara laupījumu. Latvijas ļaudis – kā padotos, kurus manipulē ar tukšiem solījumiem, viltu un reālajām bailēm no padomju režīma atgriešanās.

Gan Padomju Savienība, gan Vācija nelegāli rekrutē Latvijas jauniešus. Abās pusēs karo ap 200 000, no kuriem aptuveni puse krīt. Kara beigās gandrīz gadu Latvijas zeme ir kauju un kapu lauks. Tūkstošiem cilvēku dodas uz Rietumiem bēgļu gaitās. Piecu gadu laikā Latvija zaudē aptuveni trešdaļu iedzīvotāju. Palikušie pakļauti otrai padomju okupācijai, kas ar viņiem izrēķinās kā nacistu kolaborantiem. Eiropas vidū nolaižas dzelzs priekšsargs.

The fifth keyhole: “Tormented People – Ruined Land”

War! A week after the 14 June deportations, Hitler’s army invades the USSR. A few weeks later, all of Latvia is in German hands. Apparently, liberation. Apparently, the lesser of two evils.

It quickly becomes clear that Hitler plans to exploit Latvia for his own ends. The KGB KGB reign of terror is still fresh when the Nazi regime carries out the Holocaust, intentionally involving some Latvians in its evil scheme. Over six months, the greatest mass murder ever perpetrated on Latvian soil is carried out, with 70 000 Jews – Latvian citizens, including children and elderly people – being slaughtered.

The German occupiers treat Latvia as war booty. Latvia’s people are manipulated with empty promises and a mixture of real and artificially orchestrated fear of what will happen if the Soviets return.

Both the Nazis and the Soviets illegally conscript young Latvians. Around 200 000 fight in these foreign armies, of whom half are killed. In the final year of the war, battles rage across Latvia. Thousands of refugees flee westward. In a five-year period, Latvia loses one third of its inhabitants. Those who remain are subjected to the second Soviet occupation, which treats them like Nazi collaborators. The Iron Curtain splits Europe in two.

Sestais atslēgas caurums: “Izmisīga cerība un spīts”

Hitlera Lielvācija ir sagrauta; Eiropā karš ir beidzies. Taču Latvijas zemē tas turpinās. Par kara lauku kļūst mežs, kur cīnās tie, kas sevi uzskata par neatkarīgās Latvijas karavīriem, veltīgi cerot uz Rietumu iejaukšanos.

Aukstais karš ir auksts tikai Rietumos. Latvijā tas izpaužas ar sevišķu režīma nežēlību pret partizāniem un viņu ģimenēm un atbalstītājiem. 1949. gadā deportē 42 000 lauku iedzīvotāju, pārējiem jāveido kolektīvās saimniecības. Bet pēdējie partizāni padodas tikai 1957. gadā.

Blakus viņiem vēl daudzi un daudz ilgāk cīnās ar gara ieročiem. Par tiem kļūst režīma aizliegtā Latvijas valsts simbolika, piemiņas dienas un patriotiski saukļi. Cerība nezūd, it sevišķi jaunākajā paaudzē. 1983. gadā Gunārs Astra netaisnā prāvā, kas viņu otrreiz notiesā ar ieslodzījumu Gulagā, saka: “Es ticu, ka šis laiks izgaisīs kā ļauns murgs.”

The sixth keyhole: “Desperate Hope and Determination”

Hitler’s Third Reich is no more; the war in Europe has ended. But in Latvia it goes on. The forests become a battleground, where those who see themselves as soldiers of independent Latvia fight on, hoping in vain for Western intervention.

The Cold War is “cold” only in the West. In Latvia, the occupying regime reacts with particular viciousness towards partisans, their families and supporters. In 1949, 42, 000 rural people are deported to Siberia, with the rest forced onto collective farms. The last partisans leave the forest only in 1957.

But many others never give up the struggle, using their spiritual and intellectual resources. The forbidden symbols, commemorative days and patriotic slogans of the state of Latvia are never forgotten. People never do not give up hope, especially the younger generation. In his closing statement during the his unjust trial in 1983 that would once again sentence him to the Gulag, Gunārs Astra says in 1983: “I believe that this time will disappear like an evil nightmare.”

Septītais atslēgas caurums: “Gulags – nonākšana ellē”

Gulags – asinis stindzinošs vārds. Soda un piespiedu noietinājuma vietu arhipelāgs Sibīrijā. Sasalusī elle. Spalgā gaisma mums liek sajūst mūžīgo salu, kurā nonāk desmitiem tūkstošu Latvijas tautas locekļu. Uz ilgiem gadiem, daudzi uz mūžu – smagā darbā, badā, slimībās. Pāri visam – Gulaga noietnes sargtornis.

Netaisni notiesātie vīri cieš un mirst Gulaga soda noietnēs brutālu sargu varā. Sievas, bērni, vecvecāki piesaistīti izsūtījuma vietai, bargajā klimatā cīnās par izdzīvošanu. Daudzi kapi izkaisīti austrumu zemē. Mums paliek tikai izdzīvotāju stāsti. Liecības stāsta arī par spēju saglabāt cilvēcību un cerību atgriezties mājās. Bet pēc ilgiem gadiem, kad paveras ceļš mājup, dzimtenē īstu māju vairs nav. Režīma garā roka viņus visu mūžu nelaiž vaļā. Labirints paliek.

The seventh keyhole: “Gulag – Descent into Hell”

The Gulag – a blood chilling word. An archipelago of punishment and labour camps in Siberia. A frozen hell. The piercing light helps us to imagine the eternal cold in which tens of thousands of people from Latvia end up. For many years, often for life, with backbreaking labour, hunger and disease. Looming over this scene is a Gulag camp watchtower.

Unjustly sentenced men suffer and die terrorized by brutal Gulag guards. Women, children and elderly people struggle to survive in the harsh climate. Graves are scattered across the eastern lands. All we have are the stories of the prisoners/survivors. They also bear witness to the ability to keep one's humanity and never lose hope of coming returning home one day. But when they do return many years later, they find that there is no real home anymore. The long hand of the regime clutches at them for the rest of their lives. The labyrinth remains.

Astotais atslēgas caurums: “Tauta pakļauta varas patvaļai”

No spalgās, saltās Gulaga gaismas nonākam Gunāra Astras piesauktajā murgā, kur valda sarkanā krāsa un kur no visām malām uzbrūk stāsts par utopisko komunisma nākotni, kura tā arī nepienāk.

Despotiskā diktatora Staļina nāve 1953. gadā gan aptur masveida teroru, bet nemaina Komunistiskās partijas totalitāro vienvaldību. Latviešu izvešanu nomaina cilvēku masveida ieviešana Latvijā no citām Padomju Savienības vietām. Divu paaudžu laikā Latvija kļūst par Krievijas koloniju, latviešu tauta – gandrīz par minoritāti savā zemē.

Latvijas Komunistiskā partija nepārstāv latviešu tautu, tā kalpo Maskavai. Partijas varu notur padomju armija, kas Latviju izveido par cietoksni pret Rietumiem un nodrošina, ka tauta paliek no Rietumu valstīm izolēta. Čeka apkaro režīma kritiku un brīvdomību, bet it sevišķi – apspiež latviskā patriotisma izpausmes. Veidojas aģentu — stukaču — tīkli, lai ziņotu par līdzcilvēkiem un sētu bailes. Bet, par spīti varas patvaļai, tauta grib saglabāt savu valodu un kultūru.

The eighth keyhole: “Nation under Totalitarian Subjugation”

From the piercing light of the Gulag, we enter the nightmare described by Gunārs Astra, which is dominated by the colour red, and where from all sides one is assailed by tales of a utopian communist future, which never arrives.

The death of the despot Stalin in 1953 brings a halt to mass terror, but the Communist Party’s totalitarian monopoly on power remains. The deported Latvians are replaced by immigrants from elsewhere in the USSR. Over two generations, Latvia becomes a colony of Russia, and Latvians almost become a minority in their own land.

The Communist Party of Latvia serves Moscow, not its own people. The party’s rule is enforced by the Soviet Army, which turns Latvia into a fortress against the West and isolates the people from Western countries. The KGB persecutes critics of the regime and freethinkers, clamping down hard on expressions of Latvian patriotism. A network of informers spies on fellow citizens and sows fear. But despite this tyranny, the people preserve their language and culture.

Devītais atslēgas caurums: “Latvijas valsts pasaulē vēl dzīva”

Atstājot čekas kontrolēto sarkano labirintu, nonākam Latvijas tautai slēptajā Rietumu pasaulē, kur pēc bēgļu gaitām Vācijas nometnēs izklīduši trimdinieki. Viņi dibina organizācijas, kopj latviešu valodu, audzina bērnus latviskā garā un uzticībā Latvijas valstij.

Rietumos esošie Latvijas diplomāti vēl arvien ir neatkarīgās Latvijas Republikas oficiāli atzīti pārstāvji. Trimdas organizāciju un sabiedrības ieroči ir pastāvīgi atgādinājumi par komunisma noziegumiem un Latvijas okupāciju.

Jaunā trimdas paaudze iziet demonstrācijās, izaicina padomju varasvīrus, apelē pie pasaules vareno un tautu sirdsapziņas. Drūpot padomju impērijai, Latvijas brīvība kļūst arvien ticamāka, balsis – uzstājīgākas.

The ninth keyhole: “Latvia Lives on in the World”

Exiting the KGB-controlled red labyrinth, we come to the Western world, hidden from the Latvian people, where exiles emigrated and settled from displaced persons’ camps in Germany. They establish their organisations, teach their children Latvian and remain faithful to Latvia.

Latvian diplomats who remained in the West carry on as official representatives of the Republic of Latvia. The exiles constantly remind the world about the crimes of communism and the occupation of Latvia.

The younger generation of exiles attends demonstrations, challenging the Soviet regime and appealing to the conscience of world leaders. As the Soviet empire crumbles, freedom for Latvia becomes ever more tangible, and the voices of the exiles more insistent.

Desmitais atslēgas caurums vēl slēgts: “Atmoda – tauta atjauno savu valsti”

Trimdas saukļu siena noved pie kāpnēm, kur mēs ieplūstam dziedošajā Baltijas ceļā. Piecdesmit gadus pēc Hitlera–Stalīna pakta Baltijas tautas sadodas rokās no Tallinas caur Rīgu līdz Viļņai un pieprasa atcelt noziedzīgo līgumu.

Bet jau pirms tam – protesti pret Daugavas ielejas appludināšanu un vides piesārņošanu bija izcēlušī gaismā padomju konstitūcijā minētās, bet neievērotās cilvēktiesības un uzdrīkstējušies atgādināt tiesības izstāties no Padomju Savienības.

Balsis kļūst arvien drošākas, uzstājīgākas, plašākas. Tauta mostas, izveido politisko partiju Latvijas Tautas fronte, kas uzvar pirmajās brīvās parlamenta vēlēšanās. 1990. gada 4. maijā jaunā Augstākā Padome pieņem deklarāciju par Latvijas Republikas neatkarības atjaunošanu uz 1918. gada republikas Satversmes pamata.

Bet Savienība negrib Latviju atlaist. Vēl janvāra barikādes, vēl upuri, vēl augustā mēģinājums Maskavā saglābt nesaglābjamo. Vēl bruņumašīnas Rīgas ielās.

Un pēkšņi 1991. gada 21. augustā – atkal sava valsts. 23. augustā Islandes ārlietu ministrs kā pirmais sveic Latviju, jo “Islande nekad nav atzinusi Latvijas militāro okupāciju un nelegālo aneksiju Padomju Savienībā”.

Vienpadsmitais atslēgas caurums vēl slēgts: “Savā zemē atkal sava valsts”

Latvijas valsts ir atjaunota. Brīvība, bet no balkona lejā redzams tikko izietais okupācijas labirints un tajā skarbos skaitļos projicēti simtiem tūkstošu tautas brāļu un māsu likteņi. Valsts izcīnīšana likusies viegla; tās veidošana – neiedomājami grūta. Nav viegli atgūties no piecdesmit gadu ieslodzījuma. Atgriezies gaismā, bet tajā palikušas ēnas – vairāk nekā 50 gadu okupācijas postošās sekas tautā, zemē un valstī.

Tautā vēl ilgi jūtamas apspiestības un izolācijas sekas: zināšanu un pieredzes trūkums, kas traucē veidoties demokrātiskai pilsoniskai sabiedrībai un valsts institūcijām.

Taču, par spīti visam, valsts ir attīstījusies, tās labklājība ir augusi. Latvija ir atgriezies un iekļāvusies Eiropā un pasaulē.

Atstājot ekspozīciju, lasām Satversmes jauno preambulu: “Latvijas tauta neatzina okupācijas režīmus, pretojās tiem un atguva brīvību (..) uz valsts nepārtrauktības pamata. Tā godina savus brīvības cīnītājus, piemin svešo varu upurus, nosoda komunistisko un nacistisko totalitāro režīmu un to noziegumus.”

Vēlreiz paveroties uz otru pusi, redzam Gulaga sargtorni, kas atgādina: Krievija nav ne nožēlojusi, ne atzinusi savas priekšteces Padomju Savienības noziegumus. Nav atzinusi Latvijas okupāciju. Neatzīst valsts nepārtrauktību. Pagātne nāk līdzī kā ēna. Kā brīdinājums.

The tenth keyhole is still closed: “Nation Rising and Restoring its State”

The wall of exiles' slogans leads to a stairway, which we ascend along the song-filled Baltic Way of 1989. Fifty years after the Hitler-Stalin Pact, the Baltic nations join hands from Tallinn to through Riga and to Vilnius, demanding that the criminal pact be rescinded, and independence restored.

In 1986, the Baltic nations begin shaking off the Soviet nightmare. In 1987, demonstrations calling for human rights and independence are held. In 1988, the people of Latvia form a mass political movement – the Popular Front.

The Popular Front wins the first free elections, and on 4 May 1990 the Supreme Council votes to restore the independent Republic of Latvia on the basis of the Constitution of the Republic of 1918, as a continuation of that state. But Moscow doesn't want to let go. In January 1991, Latvians build barricades. There is bloodshed. There are combat vehicles in the streets of Riga.

And suddenly, on 21 August 1991, the nation has its state again. On 23 August, the foreign minister of Iceland becomes the first to recognise Latvia's renewed independence, writing: “Iceland has never recognised the military occupation of Latvia and its illegal annexation by the Soviet Union.”

The eleventh keyhole is still closed: “The Independent Nation Renews its State”

The state of Latvia is restored. Freedom – but looking down from the balcony, we see the occupation labyrinth, and – in harsh numbers – the fate of hundreds of thousands of our brothers and sisters.

Restoring the state was easy, but rebuilding it has taken an enormous effort. Light has returned, but shadows remain – half a century of occupation has left its destructive imprint on the land, the people and the state.

Environmental vandalism by the army and industry and the ruins of colonial economic policies linger on. The consequences of repression and isolation have persisted among the people and in the state: gaps in knowledge and experience. Hundreds of thousands of colonists remain; many are still oriented toward Moscow. For a long time, the Latvian language still has had to compete with Russian.

But in spite of everything, prosperity has grown. Latvia has returned to Europe and integrated with the world.

Leaving the exposition, we read the new preamble to the Constitution: “The people of Latvia did not recognise the occupation regimes, resisted them and regained their freedom [...] They honour their freedom fighters, commemorate victims of foreign powers, condemn the Communist and Nazi totalitarian regimes and their crimes.”

Looking back again, we see the Gulag watchtower, a reminder that Russia has neither apologised for nor admitted to the crimes committed by its predecessor, the Soviet Union. It has not admitted that Latvia was occupied. It does not recognise the continuity of the state. The consequences of the occupation cast a long shadow. Like a warning.

Valters Nollendorfs, Latvijas Okupācijas muzeja biedrības valdes priekšsēdis ● OMB board chairman

Stūra mājas notekcaurulēs atrod patronu čaulītes

Oktobra vidū muzeja vēsturnieku Jāni Goldšmitu pārsteidza negaidīts atklājums: bijušajā čekas (LPSR Valsts drošības komitejas) ēkā Rīgā, Brīvības ielā 61, sauktā arī par Stūra māju, notekcaurulē tika uzietas šaujamieroču patronu čaulītes. Netīšais atradums noticis ēkas pagrabā, pārbaudot kanalizācijas izvadu caurules.

Telpas Stūra mājā muzejs ir ē jau no 2015. gada, lai tajās uzturētu izstādi “Čekas darbība Latvijā”, kā arī organizētu ekskursijas pa bijušās čekas telpām izstādes apmeklētājiem. Par šīm gidu vadītajām tūrēm pat tagad, pandēmijas laikā, ir noturīga sabiedrības interese, neraugoties uz atļautā apmeklētāju skaita samazināšanu grupā un prasību lietot sejas masku.

Tīkmēr ēkas apsaimniekotājs valsts akciju sabiedrība “Valsts nekustamie īpašumi”, nerazdama līdzekļus ēkas uzturēšanai, to ir atkārtoti izsolījusi pārdošanai un saistībā ar šo veic nelielus sakārtošanas darbus.

16. oktobrī SIA “Livland Group” projektu vadītāja Maija Ļaksa vēsturnieka Jāņa Goldšmita pavadībā ēkas pagraba stāva telpās apsekoja kanalizācijas sistēmu. Jau vairākus gadus pagalma lietusūdeņi bojāja ēkas pamatus, tāpēc pirms pārdošanas ir plānots šo problēmu novērst. Dažādi tehniskie dienesti parasti lūdz vēsturnieku viņus pavadīt pa neapdzīvotajām ēkas daļām un neapgaismoto pagrabu, jo, pētot plānus un salīdzinot tos ar situāciju dzīvē, viņš ir viens no nedaudzajiem cilvēkiem, kas orientējas visā Stūra mājas telpu izkārtojumā.

Kā stāsta J. Goldšmits, viņi apskatījuši kanalizācijas kolektoru telpā, kuras grīdā ir izbetonēta bedre. Tajā, iespējams, tika izlieti kameru tualesu trauki. Caur šo bedri, iespējams, ir plūduši arī ēkas kanalizācijas ūdeņi un nesuši sev līdzī visu, kas ēkā ticis noskalots. No vācu okupācijas laika tautā ir palicis stāsts, ka čekas šautuve pēc nāves soda izpildes ir skalota ar ūdens šļūtenēm.

Lukturu gaismā (jo šī ēkas daļa ir neapgaismota) M. Ļaksa pamanījusi, ka notekas caurulē ir čaulītes. Pētot tuvāk, izrādījās, ka čaulītes ir arī betona bedres pildījumā. Vēsturnieks tur uzreiz veica pārbaudes rakumu un atklāja, ka čaulītes ir visapkārt un skaitāmas simtos. Tās ir apaugušas ar rūsu, tomēr vizuāli novērtējams, ka tās ir šautas no dažādu kalibru ieročiem. Čaulīšu datējums, izcelsme un iemesli, kāpēc tās tik lielā skaitā nonākušas kanalizācijā, uzreiz nav nosakāmi.

Tomēr šis atradums zīmīgi sasaucas ar iepriekšējiem šīs ēkas “pārsteigumiem” – ložu caurumiem un ložu atradumiem “šautuves telpā”. 2017. gada izpētes darbi šautuves telpā

apliecina, ka tā ir tā pati telpa, kas redzama izdevuma “Baigais gads” fotogrāfijā un ka tajā tiešām ir šauts. Toreiz radās jautājums – vai šaušana ir turpinājusies arī pēc 1944. gada rudens, kad sākās otrreizējā padomju okupācija?

Jaunais atradums liks vēsturniekiem, kas pēta čekas darbību, atbildēt uz šiem jautājumiem un meklēt pētniecības iestādes, kam pieejamas vajadzīgās tehnoloģijas, kā arī mudināt čekas noziegumu atklāšanā iesaistīties valsts institūcijas.

Shell casings found in sewerage pipes at the “Corner House”

In mid-October, museum historian Jānis Goldšmits came across shell casings in a sewerage pipe in the former KGB headquarters at Brīvības iela 61, Riga (nicknamed “the Corner House”). He made this unexpected discovery in the basement of the building while inspecting sewerage pipes.

The museum has been renting space in the “Corner House” since 2015, where it presents the exhibition “KGB activities in Latvia” and runs guided tours of the former KGB facilities. Even during the current pandemic, public interest in these tours remains high, notwithstanding restrictions on group sizes and face mask requirements.

The building itself is managed by the state joint stock company

“Valsts nekustamie īpašumi.” Lacking funds to maintain the building, the company has tried to auction it on several occasions, and has carried out minor repairs in preparation for this.

On 16 October, Maija Laksa, project manager at SIA *Livland Group*, accompanied J. Goldšmits on an inspection of the sewers in the building’s basement. Since rainwater from the courtyard has been damaging the foundations for several years, this problem must be addressed before the building is sold. When they have to visit uninhabited parts of the building and the unlighted basement, representatives of various technical services often request that this historian accompanies them, as he is one of the few people with precise knowledge

of the layout of the Corner House, having studied the plans and compared them with the true situation.

According to J. Goldšmits, they inspected the sewerage system’s collection room, which has a hole covered with concrete in the floor. This may have been where the portable latrines from the cells were emptied. This hole may have also been a conduit for all the sewerage water, carrying with it everything that washed away from the building. During the Nazi occupation, stories circulated that after carrying out a death sentence, the NKVD would hose out the firing area.

With the aid of a torch, M. Ļaksa noticed shell casings in the pipe. On closer inspection, there were also shell casings embedded in the concrete casing of the hole. The historian immediately conducted an exploratory dig and found several hundred casings scattered around. Although they are rusted, it was visually determined that they had been fired from weapons of varying calibers. The date of manufacture and origin of the casings and the reasons why they are found in the sewerage system in such large numbers cannot be immediately ascertained.

This discovery can be seen in relation to the bullet holes and actual bullets found earlier in the building’s “firing range.”

In 2017, investigations of the firing area ascertained that this is the same space seen in a photograph in the publication “Baigais gads” (The Year of Horror) and established that shooting had indeed taken place there. At that time, the question arose as to whether shooting had resumed there after autumn 1944, with the onset of the second Soviet occupation.

The discoveries will prompt historians researching KGB activities to contact institutions possessing the required technologies and encourage state institutions to investigate the crimes of the KGB.

Līga Strazda, vēsturniece, muzeja Attīstības un komunikācijas nodaļas vadītāja ● Head of Development and Communication

Okupācijas muzeja atbalsta grupa ASV turpina savu darbu

Savā gadskārtējā sēdē 28. augustā OMFA izmantoja “Zoom” iespēju, lai piedalītos pilnā sastāvā – katrs no savām mājām Vašingtonas štatā, Viskonsīnā, Ilinojā, Mičiganā, Ohaijo, Konektikatā un Rīgā. Sanāksme notika vienlaikus četrās laika zonās. Mēs turpmāk izmantosim šo ērto tikšanās veidu, lai biežāk “sanāktu” kopā.

Atklājot sēdi, ar klusuma brīdi pieminējām OMFA dibinātāju un ilggadējo priekšsēdi Dr. Ilze Schwarz. Viņas iesākto darbu turpinās. Dr. Juris Mežinskis ar šo sēdi stājās sekretāra amatā. Ivars Petrovskis ir uzņēmies OMFA pārstāvja darbu Grand Rapids, lai turpinātu atbalstu muzejam, kuru ilgus gadus efektīvi vadīja Dr. Zigfrīds Zadvinskis. Andrejs Lazda ir arī iestājies kā OMFA pārstāvis Mīneapolē. Viņa darba pieredze ar OMFA budžeta analīzi būs ļoti noderīga.

Firma “CliftonLarsonAllen” ir beigusi OMFA gadskārtējo revīziju, lai nodrošinātu, ka tā ievēro visus noteikumus, kuri nosaka 501(c)(3) labdarības organizācijas darbību. 2019. gadā Okupācijas muzejam pārskaitījām 250 000 ASV dolāru kārtējām vajadzībām. Ieguldītie līdzekļi turpina nest augļus. Tomēr muzejam ļoti drīz būs vajadzīgi tie iekrātie līdzekļi, kuri nozīmēti paplašinātās mājvietas iekārtošanai Strēlnieku laukumā. OMFA pamatfonds, kurš drīz sasniegs trīs miljonus, saprotams, netiek aizskarts. Tā mērķis un OMFA dibināšanas pamats ir veicināt muzeja pastāvēšanu ilgtermiņā.

Esam gandarīti un aizkustināti, ka jūsu atbalsts muzejam turpinās arī Covid-19 pandēmijas apstākļos. Šodien izjūtam, cik trausla var būt demokrātija, apdraudēta valsts drošība un nedroša valsts labklājība, saprotam, ka tā jāaizstāv un

No augšas un no kreisās puses ● From the top and the left: Irēne Lazda, Eriks Kākulis, Paulis Lazda, Ints Rupners, Vaira Peleķis-Christopher, Juris Mežinskis, Ilze Resnis, Pēters Bolšaitis, Ivars Petrovskis, Juris Kīns, Arturs Grava

intensīvi par to jācinās. Redzam, ka ik gadu muzeja loma Latvijas patiesās okupācijas vēstures izklāstā un skaidrošanā pieaug. Paldies par jūsu atbalstu!

Pensionāri ASV!

Jūsu ziedojums Okupācijas muzejam vai citai bezpeļņas 501(c)(3) organizācijai dos jums vislielāko nodokļu atlaidi, ja nosūtīsiet to no sava IRA konta.

To darot, ziedojums uz IRS 1040 formas ir atvelkams no ienākumiem PIRMS nodokļa aprēķināšanas. Tas dos jums atlaidi arī tad, ja aprēķinā lietojiet “Standard Deduction” metodi. Ienākumu samazinājums attieksies arī uz jūsu pavalsts nodokļu (“State Tax”) aprēķinu.

IRS prasība ir tāda, ka ziedojumu no jūsu IRA konta organizācijai nosūta konta pārvaldnieks. IRS apzīmējums tādām ziedojumiem ir “Qualitative Charitable Distribution”, saīsināti, “QCD”. Pilnīgāka informācija atrodama

internetā, meklējot tādu nosaukumu.

OMFA kā 501(c)(3) organizācija pilnībā atbilst IRS prasībām. Iedodiet savam IRA aģentam pilnu tās nosaukumu un adresi: LATVIAN 50 YEAR OCCUPATION MUSEUM FUND SUPPORT GROUP USA, OMFA c/o Ilze Resnis, 10930 Nollwood Drive, Chardon OH 44024.

Ilze atsūtīs jums IRS prasīto apliecinājumu par ziedojuma saņemšanu. Darbojas labi, un nodokļu atlaide reāla.

The Work of the Occupation Museum Support Group in the USA continues

For its annual meeting on 28. August 2020 OMFA turned to ZOOM to span four different time zones and include members in Washington state, Wisconsin, Illinois, Michigan, Ohio, Connecticut and Latvia. We will take advantage of this easy access in the future to meet more frequently.

The meeting opened with a moment of silence to remember our founder and for 20 years the president of the organization, Dr. Ilze Schwarz. The work that she initiated continues. Ivars Petrovskis has assumed the role of OMFA representative in Grand Rapids, Michigan,

to continue the work so effectively led by Dr. Zigfrīds Zadvinskis since OMFA's founding. Andrejs Lazda was inducted as OMFA representative in Minneapolis. His professional experience with budget planning will be very useful.

We are grateful to Dr. Juris Mežinskis for assuming the office of secretary.

CliftonLarsonAllen has concluded its annual review of OMFA finances to assure that we meet IRA requirements governing 501(c)(3) charitable organizations. OMFA transferred \$250,000 to support the work of the Museum in 2019. Funds invested with *Fidelity* continue to earn dividends, but will soon be needed for the new exposition and the reconstructed, expanded Museum. Our capital fund remains untouched, of course, and we hope it will reach three million this year. Significantly contributing to the long-term existence of the Museum of Occupation remains the founding principle for OMFA and our primary goal.

It is gratifying and moving to see your continued support for the work of the Museum even in the isolation of Covid-19. Today, we realize how fragile democracy can be, how threatened national security and insecure the economy. We recognize these are values that must be fought for and defended. The vital role of the Museum to document and clarify the true history of the occupation of Latvia becomes more apparent with each year. Thank you for your continued support.

***Irēne Lazda, OMFA priekšsēde ●
president irenelazda@gmail.com***

***Donate: OMFA c/o Ilze Resnis, 10930 Nollwood Dr. Chardon,
OH 44024***

<http://donate.omfa-usa.org>

Follow: <https://www.facebook.com/OMFAUSA/>

Attention Retirees!

Your donation to the Museum of Occupation or to another charitable 501(c)(3) organization will provide the greatest tax benefit if you make the donation directly from your IRA account.

Most important, your donation is deductible from your income on the IRS 1040 form BEFORE calculating your income. This reduces your income for tax purposes even if you claim the Standard Deduction. It also applies to calculating your state tax.

The IRS requires that the administrator of the IRA account sends the donation from your IRA account to the charitable organization. This is called a Qualitative Charitable Distribution (QCD). With this term you can find more information on the internet.

OMFA, as a 501(c)(3) charitable

organization fully meets IRS requirements.

Give your IRA account manager the full name and address of OMFA as stated above.

Ilze will send you the letter required by the IRS acknowledging your donation. This works well and the savings are real.

Pirmā “Ceļamaize” atceļam uz atjaunoto muzeja namu ar pateicību saņemta!

Paldies, muzeja draugi! Pārceļoties uz atjaunotajām muzeja telpām, pirmā “Ceļamaize Latvijas Okupācijas muzejam” iedomātajā ceļasomā jau ielikta. No līdzekļu vākšanas akcijas “Ceļamaize” iecerētajiem 100 000 eiro gada laikā ir saziēdota ap 22 000 eiro. Sīrsnīgs paldies ziedotājiem Latvijā, Austrālijā, Amerikā un Vācijā!

Tagad “Ceļamaize” garšos saldāk

Pagājušā gada 18. oktobrī, kad muzeja ēkas spāru svētkos sākām ziedojumu vākšanas akciju “Ceļamaize Latvijas Okupācijas muzejam”, bijām paredzējuši, ka savāktajiem līdzekļiem pārcelšanās procesā būs stabilizējoša nozīme. Domājām, ka naudiņu lietosim, lai finansētu izdevumus, ja gadītos kas svarīgs, bet iepriekš neieplānots. Tomēr lielākoties šie līdzekļi bija domāti muzeja darbībai nākotnē.

Šogad, gadu vēlāk, diemžēl jāatzīst, ka vajadzība pēc “Ceļamaizes” ir būtiski pieaugusi. Muzejs kopā ar visu pasauli ir gājis cauri satricinājumiem, ko atnesis Covid-19 vīruss. Mūsu galvenais zaudējums ir apmeklētāju skaita sarukums un līdz ar to – tukšas ziedojumu kastes muzeja ekspozīcijā. Tas, ko bijām iecerējuši lietot, lai finansētu darba sākšanu Latviešu strēlnieku laukumā tagad ir nepieciešams, lai segtu aptuveni 100 000 eiro ienākumu zudumu. Tāpēc tagad draugu dotajai “Ceļamaizei” būs pavisam cita garša. Un muzeja cilvēku sirdīs – vēl lielāka pateicība, jo draugi mūs atbalsta brīdī, kad pašiem neiet viegli.

Savelkot kopā ziņas no muzeja pārstāvēm Austrālijā un Amerikā un no grāmatvedības Rīgā, gada laikā (10.2019.–10.2020.) ar atzīmi “Ceļamaize” ir saziēdota vairāk par 16 000 eiro. Iespējams, ka par dažiem ziedojumiem ziņas vēl tikai nāk.

Valtera un Aijas aicinājums

Šī gada septembra vidū muzeja biedrības valdes priekšsēdis Valters Nollendorfs un viņa dzīvesbiedre Aija Ebdene sāka savu personīgo ziedojuma vākšanas akciju “Facebook” ar mērķi savākt Latvijas Okupācijas muzejam 10 000 eiro. Viņi paši ziedoja muzejam 5000 eiro, bet atlikušos 5000 eiro lūdza saziēdot saviem draugiem. Tagad – oktobra vidū – vairāki draugi un radnieki jau ir atsaukušies un saziēdojuši ap 1050 eiro.

Pieņemiet arī jūs Valtera un Aijas aicinājumu! Ziedojiet <http://okupacijasmuzejs.lv/lv/ziedot/> ar atzīmi “Ceļamaize VA” vai sūtiet čeku savas zemes pārstāvei (adreses uz žurnāla aizmugurējā vāka).

Kampaņu “Nākotnes Nams” pamazām noslēdzam

Pēdējā gada laikā joprojām ienāk vairāki desmiti ziedojumu ar mērķi “Nākotnes Namam”. Tie ir ziedojumi, lai izveidotu jauno, mūsdienīgo muzeja ekspozīciju un iekārtotu darba un krājuma telpas. Daži no tiem ir agrāk dotie solījumi, kurus tagad, redzot mājas celtniecības galu, piepilda. Daži ziedojumi seko muzeja daudzu gadu

aicinājumam piedalīties līdzekļu piesaistes kampaņā, lai iekārtotu muzeju Gunāra Birkerta “Nākotnes Namā”. Muzejs par to ir ļoti pateicīgs, bet pamazām šai kampaņai liekam punktu. “Nākotnes Nams” beidzot stāv. Mums, muzejā, par to ir viegli pārliecināties – desmit minūšu pastaiga, un ikviens redz pats savām acīm, ka ēka tuvojas gatavībai. Atbalstiet tagad muzeja darba sākšanu un augšupejošu turpināšanu mūsu istajās mājās!

First donations for “Ceļamaize” (sustenance for the journey) for the return to the renovated Museum have been gratefully received!

Thank you, friends of the Museum! The first donations to support the return of the Museum to its renovated home have been gratefully received. Of the goal of 100,000 Euro for the “Travel” fund 22,000 Euro have been donated in one year. A sincere “thank-you” to donors in Latvia, Australia, the United States and Germany.

Now contributions will be even more appreciated

Last year on 18 October, when the Museum celebrated the topping ceremony for the new building, we initiated the fundraising campaign “Ceļamaize” for the Latvian Museum of Occupation,” and anticipated that these donations would stabilize the process of moving by covering significant – but unforeseen – expenses. However, the major part of the donations was intended to support the future work of the Museum.

Unfortunately, today, one year later, we have to admit that the need for this “sustenance for the journey” has increased significantly. With the rest of the world, the Museum has experienced the shock caused by the COVID-19 virus. Our main COVID-induced loss has been the dwindling number of visitors and with their disappearance – nearly empty donation boxes in the exposition. The funds that we had intended for financing our renewed work in our original home is now vitally necessary to cover the loss of approximately 100,000 Euro in income. Now the contributions will “taste even sweeter.” And the Museum will be even more grateful because our friends are supporting us at a time when life is not easy for them either.

Summarizing the news from Museum representatives in Australia and the United State and our accountant in Riga, in one year (10.2019–10.2020) more than 16,000 Euro have been donated with the designation “Ceļamaize.” It may be that news of further donations is on the way.

The challenge from Valters and Aija

In mid-September of this year, Chair of the Museum Board Valters Nollendorfs and his wife Aija Ebdene initiated their own fundraising campaign on Facebook with the goal of collecting 10,000 Euro. They donated 5,000 Euro themselves and invited Facebook friends to donate the remaining 5,000. Today, in mid-October, several friends and family members have already responded and donated approximately 950 Euro. We invite you, too, to accept Valters’ and Aija’s challenge! Donate to <http://okupacijasmuzejs.lv/lv/ziedot/> with the note “Ceļamaize VA” or send a check to your representative (addresses are on the back cover of the Newsletter).

The campaign for donations for the “House for the Future” is coming to a close

In the past year, donations for the “House for the Future” have continued to come in. These are donations for a new, contemporary Museum exposition and new workspace and archives. Some are earlier pledges, now being fulfilled as the completion of the construction approaches. Some are responses to the invitation of many years standing to participate in the raising of funds to re-establish the Museum in Gunār Birkerts’ projected “House for the Future.” The Museum is very grateful for this support, but this campaign is slowly coming to a close. The “House for the Future” is finally standing. At the Museum we can easily confirm this – a ten-minute walk and anyone can see that the building is nearly finished.

Please support the renewed work of the Museum and its further development in our real home!

Līga Strazda, Attīstības un komunikācijas nodaļas vadītāja ● Head of Development and Communication

Dulcie Ozoliņa

(18.10.1936.–26.08.2020.)

Latvijas Okupācijas muzeja biedrība un Latvijas Okupācijas muzeja saime sēro un izsaka līdzjūtību tuviniekiem par Dulcie Ozoliņas, ilggadējās muzeja atbalstītājas, aiziešanu mūžībā.

Members of the Latvian Occupation Museum Association and the staff of the Museum have lost a loyal friend. We remember with gratitude the support given to our work by

Dulcie Ozoliņš

and express compassion and condolences for her family members.

Dr. Ilze Knezinskis Schwartz piemiņai

Dr. Ilze Knezinskis Schwartz aizgāja Dieva mierā 2020. gada 22. jūlijā Garezerā. Mēs zaudējam gudru un mīļu cilvēku, kurš izcēlās ar savu kluso eleganci un neatlaidīgo darbu Latvijas labā. Ilze Kness-Knezinskis piedzima Alūksnē 1935. gada 22. maijā Dr. Jēkaba un Zentas (Strautzels) Knezinsku ģimenē. Uzsāktās skolas gaitas Kuldīgā un Rīgā pārtrūka, kad padomju armija otrreiz iebruka Latvijā un to okupēja. 1944. gada rudenī ģimene devās bēgļu gaitās uz Vāciju, kur pēc kara nonāca Fišbahas bēgļu (DP) nometnē. 1950. gadā ģimene atrada patvērumu Amerikā: vispirms Kalamazū Mīčiganā, tad Kentakijā. Ilze pabeidza Vanderbilta Universitāti ar izcilību un ieguva MD grādu Taftu Universitātē. Studiju laikā Ilze iepazinās ar Richard Schwartz un 1960. gadā apprecējās. Abi mediķi strādāja savā specialitātē – psihiatrijā – Universitātes slimnīcā Klīvlāndē Ohaijo. Pēc aiziešanas pensijā Ilze ar Richard pārcēlās uz dzīvi Garezerā.

Ilze aktīvi darbojās Klīvlāndes latviešu sabiedrībā, kā arī veicināja atbalstu Latvijas Tautas frontei. Ar viņas gādību Latvijas neatkarības kustības vadošās personas apmeklēja latviešu centrus Amerikā, kur saņēma atbalstu.

Kad veidoja Latvijas Okupācijas muzeju, Ilze savā mājā ielūdza muzeja projekta autoru Pauli Lazdu pastāstīt sabiedrībai par muzeja mērķi un izveidošanu. Klīvlāndes latvieši vienprātīgi atbalstīja Ilzes iniciatīvu, un Klīvlāndes latviešu biedrībā tika veidots fonds muzejam. 1996. gada augustā “3x3” nometnē Garezerā Ilze ierosināja dibināt Latvijas Okupācijas muzeja fonda atbalsta grupu (OMFA). Dr. Ilze Schwartz 20 gadus kalpoja priekšsēdes amatā.

Bez Dr. Ilzes Schwartz dibinātās OMFA Okupācijas muzejam būtu bijis grūti un varbūt pat neiespējami veikt savu darbu, atklājot tautas ciešanas un neļaujot samierināties ar netaisnību, zaudējumiem un okupāciju sekām. Katrs, kas strādā Okupācijas muzejā, katrs apzinīgs latvietis, kuram sava vēsture ir svarīga un dārga, paliek Dr. Ilzei Schwartz parādnieks. Mums pietrūks Ilzes gudrā padoma, nenogurstošās, enerģiskās iesaistes OMFA darbā, viņas humora un siltā smaida.

Piemiņai. “Bēgļa Odiseja”

Šķeltaini gruži sedz redzi.

Solis soli piespiež būt...

tālumā kļūt.

Pagātne viz...

dzimtās zemes krūmi,

zirgs un rati ostmalā.

Sirds sver...

nāves ēna vai cerības stars?

Dvēs'le klausās... klusumā dīgst spēks.

Kas esmu es?

Zaudējums enkurots nezināmā

vai likteņmiju grauds?

Latvju grauds.

Ilga Švechs 2020. gada 26. jūlijā

In remembrance of Dr. Ilze Knezinskis Schwartz

We have lost a wise and dear friend distinguished by her quiet elegance and indefatigable work to benefit Latvia. Dr. Ilze Knezinskis Schwartz died July 22, 2020 in *Garezers*, Michigan. Ilze Kness-Knezinskis was born in Alūksne, Latvia, May 22, 1935 to parents Dr. Jēkabs and Zenta (Strautzels) Knezinskis. Her schooling in Kuldīga and Riga was interrupted in 1944 when the Soviet army occupied Latvia for the second time and the family fled West. Living first in a Displaced Persons (DP) camp in Fischbach, Germany, they found refuge in the USA in 1950, first in Kalamazoo, Michigan and then in Kentucky. Ilze graduated with honors from Vanderbilt University and was granted the MD degree from Tufts University. She married fellow student, Richard Schwartz in 1960. Both worked as psychiatrists at the University Hospital in Cleveland. After retirement they settled in *Garezers*.

While active in the Cleveland Latvian community, Ilze engaged in support of the Latvian Peoples Front and organized a tour of Latvian centers for leaders of the independence movement – including Māra Zālīte, Māris Čaklais un Alberts Bels .

When the Museum of Occupation was founded in Latvia, Ilze invited the author of the museum project, Paulis Lazda, to her Cleveland home to explain to assembled guests the significance of the museum, its goals and formation. Latvian society in Cleveland supported Ilze's initiative and a fund for the museum was created. In August 1996 at a 3X3 camp at *Garezers* Ilze proposed the founding of a support group for the museum. For 20 years, Ilze served as president of the Occupation Museum Support Group (OMFA) created that October.

Without Dr. Ilze Schwartz' initiative it would have been difficult – perhaps even impossible – for the Museum of Occupation to carry out its mission to reveal the suffering of the Latvian nation and to protest the injustice, losses and lasting effects of the occupations. Every member of the Museum, every person who holds his Latvian history dear is indebted to Dr. Ilze Schwartz. We will miss Ilze's wise counsel, indefatigable engagement with the work of the museum, her sense of humor and the warmth of her smile.

Irēne Lazda, OMFA priekšsēde ● President OMFA

Dizaina firmas "H2E" veidotā skice vestibilam ar skatu uz muzeja Lielo ziedotāju goda sienu ● A model by the design company H2E showing the wall where major donors will be honoured in the Museum's entrance hall

Atjaunotajā ēkā papildināts lielāko ziedotāju saraksts

Iedomājieties savu pirmo Latvijas Okupācijas muzeja apmeklējumu pēc ēkas pārbūves! Jūs atverat stiklotas durvis un ienākat gaišā telpā. Viena no pirmajām vietām, kurp vērsīsies apmeklētāja skats, būs goda siena ar Latvijas Okupācijas muzeja lielo ziedotāju vārdiem, kuri muzeja darbam ziedojuši vairāk nekā 6000 eiro. Turpat netālu, apgaismotā nišā, atradīsies kapsula ar visu ziedotāju vārdiem no 1993. līdz 2020. gadam.

Bez ziedotājiem šī muzeja un tā daudzo labo darbu vienkārši nebūtu. Muzeja dibinātāju grupa iedevza ticību muzeja nepieciešamībai simtos cilvēku. Kopš 1993. gada ziedotāju uzskaites sistēmā ir reģistrēti pāri par 7000 ziedotāju, bet dzīvē to ir bijis vismaz divreiz vairāk, jo visbiežāk ziedojums nāk no ziedotāju pāra. Savukārt organizācijās, kas muzeju ir atbalstījušas, katrā ir piedalījušies desmitiem un pat simtiem cilvēku. Aptuveni vērtējot, ievērojot gadu laikā notikušās valūtu konvertācijas un vērtību maiņas, ziedotāji muzeja darbībai un attīstībai ir devuši vairāk par 12 miljoniem eiro.

Šobrīd vārdi un nosaukumi lielo ziedotāju sarakstā ir uzrakstīti tā, kā tie atrodami ziedojumu dokumentos. Ja jūs vēlaties, lai jūsu vārdu uz goda sienas raksta citādi, lūdzu dodiet ziņu!

Rakstiet liga@omf.lv vai sūtiet vēstuli uz muzeju – apkārtraksta redaktorēm, Raiņa bulvāris 7, Rīga, LV-1050, Latvija. Saziņai lietojiet arī muzeja "Facebook" kontu "Museum of Occupation of Latvia"!

Updated List of Major Donors

Imagine your first visit in the renovated Occupation Museum building – you open the glass doors and enter into a bright lobby. One of your first sights is the Wall of Honour with the names of the major donors who have given more than 6000 EUR to the Museum.

Near-by is a lighted recess with the capsule that holds the names of all of the Museum donors from 1963 to 2020.

Without donors the Museum and its important work could not exist. The founders of the Museum convinced hundreds of people that the Museum is essential. Since 1993 more than 7000 donors have been registered, but the actual number of donors is at least double because many donations come from a pair of donors. In addition, tens or hundreds of members have participated in donation from various organisations. Taking into account the numerous currency changes and value fluctuations that have occurred over the years, an approximate calculation gives the total donated value as more than 12 million EUR for the development and work of the Museum.

**Līga Strazda, Attīstības un komunikācijas nodaļas vadītāja ●
Head of Development and Communication of the Museum**

Presently the names in the major donor list are written as they appear in the museum's documentation. If you would like to make any changes, please let us know.

You can write: liga@omf.lv; send a letter: – Apkārtraksts, Raiņa bulvāris 7, Rīga, LV-1050, Latvija; use the Facebook account: "Museum of Occupation of Latvia".

Latvijas Okupācijas muzeja lielākie ziedotāji 1993. g.–2020. g. jūnijs ● Major donors 1993– June 2020

PRIVĀTPERSONAS

Biruta un Dzintars Abuls
Rasma Aistrauts
Joan un Edward Anders
Adelaide Anderson*
Ināra un Jānis Apinis
Jānis Valdemārs Āboliņš*
Marta un Pēteris Balodis
Skaidrīte un Evalds Bandenieks
Velta Belsons
Velta (Grinhagens) un Andris
Dravnieks Bensons
Aida un Edgars Bērziņš
Mārīte un Evarists Bērziņš
Gunārs Bērzzariņš**
Ivars Birzulis**
Ruta, Edīte un Aldis J. Birzulis
Ausma un Kārlis Bļodnieks
Īra un Pēteris Bolšaitis
Jānis Brenners*
Jānis Brežinskis
Irene un John Briedis Sedgwick
Sigurds Brīvkalns
Jānis Bukovskis*
Dzintra Bungas
Anna Cerbulis
Elvīra Chalupsky (Čalupska)
Kārlis Cīrulis**
Roger Coudray**
Ilze un Jānis Daliņš
Rasma Dinbergs
Vincents Dindzans
Rita Drone
Sigrīda un Visvaldis Dzenis
Andrejs Eglīte
Jānis Ferliņš
Elmers Freibergs
Milda Emilija Freimane*
Ruta, Arnolds un Ivars Freimanis
Ligita un Jānis Galdiņš
Modris un Valija Galenieks
Aina Galēja-Dravniece**
Fricis A. Ginters*
Biruta un Augusts Grasis
Juris Graudiņš*
Ināra un Valdis Graudiņš
Ausma un Arturs Grava
Sarmīte un Alfreds Grava
Māra Grīna
Inta un Andrejs J. Grots
Bruce Hasenkamp

Veva un Gunars Jakobsons
Dzintra un Jānis Janavs
Astrīda Jansone
Olga un Maksis Jansons
Ruta Jostsons
Klitija un Kārlis Kalējs
Dagmāra un Ilmārs Kalniņš
Olīta un Juris Kīns
Rasma un Gunars Klipsons
Zenta Knezinskis
Dzintra un Vilmārs Kukainis
Marija Mārīte Ķiploks*
Ilona un Andrejs Ķīsis
Pēteris Lapiņš*
Žanis Lappuķis*
Jānis un Velta Lazda
Paulis un Irēne Lazda
Herta un Ēvalds Lejiņš
Vivita Krievs Leonard
Guntīna S. Lielkājs** ar Arvīdu
Lielkāji
Velta Liepiņš** ar Hugo Liepiņu
Guntis un Anita Liepiņš
John H. Livens
Daina un Jānis Lucs
Millija Lūsiņa Howe
Andris Mačs
Ieva Mateus
Alīde un Paulis Mende*
Alberts Mežals
Natālija Neiburga
Ena un Artūrs Neparts
Valija Nille**
Inta un Valters Nollendorfs, un Aija
Ebdene
Aija Ozoliņa*
Dzidra Ozoliņa** ar Elmāru Ozoliņu
Dulcie un Andrejs Ozoliņš
Vaira Pelēķis Christopher
Edvins Penikis*
Andrejs Perkons*
Rita un Juris Petričeks
Elza Pētersone**
Maiga un Mārtiņš Pētersons
Helene Pizīcs**
Andris Priedītis
Milda Pucis*
Anita Pundiņa*
Valija Rauceps
Artūrs Reinvalds*
Sigrida Mežciema - Renigers

Ina, Andra, Iveta un Imants J. Ronis
Silvija, Guna un Verners Rūtenbergs
Laimdota Sausais**
Ilze un Richard Schwartz
Valda Siksnā *
Ināra Sīmanis
Daira Skriblis
Aivars Slucis**
Biruta un Andris Sprūds
Hilda Stakle*
Ilze H. Stalis
Rūta Straumanis
Žanis Rūdolfs Strautmanis*
Edwards Strazdiņš
Zināida Strods**
Gisela Elisabeth un Maksims Strunskis
Rasma Šilde-Kārklīņa
Jāzeps Šķēls**
Gunārs Šubiņš*
Egīts Dāvis Timermanis
Rita Tropiņš*
Tupešu Jānis un Māra
Konstance un Ludviks Upenieks
Alfs Ūdris**
Nora un Ansis Vairogs**
Juris Valainis
Ilga Veismane
Ilga un Jūlijs Vilde
Pauline un Zigfrīds Zadvinskis
Spodra Zariņa** kopā ar Jāni Leonu
Zariņu)
Emma Zvirbulis*
Anonīms ziedojis 15 reizes
Anonīms 10.2010.
Anonīms 5.2010.

* Testaments

** Testaments un citi ziedojumi

ORGANIZĀCIJAS

3. Jelgavas kājnieku pulka piemiņas fonds Kanādā	Daugavas Vanagu Toronto nodaļa Kanādā	Latvijas Korporāciju apvienību Tēvijas fonds
Adelaides Latviešu biedrība Austrālijā	Daugavas Vanagi un Vanadzies ASV	Latviešu nacionālā apvienība Kanādā (LNAK)
Amerikas Latviešu apvienība (ALA)	Daugavas Vanagu un Vanadžu apvienība Bostonā ASV	Latviešu nacionālā padome Lielbritānijā
Amerikas Latviešu palīdzības fonds	Daugavas Vanagu Vanadžu Melburnas kopa Austrālijā	Latvijas Brīvības fonds
Anglijas Latviešu izglītības fonds	Daugavas Vanagu Fonda Bedfordas nodaļa Lielbritānijā	Latviskā mantojuma fonds Bostonā ASV
Lielbritānijā	Daugavas Vanagu Fonda Boltonas nodaļa Lielbritānijā	Mācītāja Dr. M. K. Gulbja Piemiņas fonds ASV
Arnolda Lāča Ģimenes fonds ASV	Daugavas Vanagu Fonda Halifaksas nodaļa Lielbritānijā	Māras banka Latvijā
Čikāgas Latviešu draudžu sadarbības kopa ASV	Daugavas Vanagu Fonda Korbijas nodaļa Lielbritānijā	Milvoku Sv. Trīsvienības latviešu evaņģēliski luteriskā draudze ASV
Daugavas Vanadzies ASV	Daugavas Vanagu Fonda Lielbritānijā	Minneapolis Sv. Paula latviešu evaņģēliski luteriskās draudzes Dāmu saime ASV
Daugavas Vanagu Adelaides nodaļa Austrālijā	Daugavas Vanagu Fonda valde, Straumēni Lielbritānijā	Montreālas Latviešu sabiedriskais centrs Kanādā
Denveras Latviešu evaņģēliski luteriskā draudze ASV	Edmontonas Latviešu biedrība Imanta Kanādā	Ņudžersijas Latviešu federālā kredītsabiedrība ASV
Dienvīdfloridas Latviešu biedrība ASV	Elizabetes-Ņuarkas Latviešu evaņģēliski luteriskā draudze ASV	Okupācijas muzeja atbalsta fonds ASV (OMFA)
Dienvīdkalifornijas Latviešu evaņģēliski luteriskā draudze ASV	Grand Rapidas Latviešu kredītsabiedrība ASV	Oregonas Latviešu biedrība ASV
Dienvīdkalifornijas Latviešu biedrība ASV	Grand Rapīdu Latviešu Aglonas Dievmātes katoļu draudze ASV	Otavas Latviešu organizāciju padome Kanādā
Daugavas Vanagu apvienība Ņujorkā ASV	Grāmatas "Latvia" redakcijas komiteja ASV	Pasaules Brīvo latviešu apvienība (PBLA)
Daugavas Vanagu apvienība Čikāgā ASV	Grāmatas (Okupācijas... postījumi Latvijā) izdevēji Kanādā	SIA "Kokpārstrāde 98" Latvijā
Daugavas Vanagu apvienība Linkolnā ASV	Ģenerāļa Kārļa Goppera fonds ASV	Sidnejas Latviešu biedrība Austrālijā
Daugavas Vanagu apvienība Kalamazū ASV	Daugavas Vanadžu Hamiltonas kopa Kanādā	Sidnejas Latviešu biedrības dāmu kopa Austrālijā
Daugavas Vanagu apvienība Klīvlāndē ASV	Indianapolis Latviešu organizāciju padome ASV	Skenektedijas Latviešu evaņģēliski luteriskā draudze ASV
Daugavas Vanagu apvienība Vašingtonā D. C. ASV	Jānis un Millie Kāvužu fonds ASV	St. Petersburgas Latviešu evaņģēliski luteriskā draudze ASV
Daugavas Vanagu ASV valde	Kārļa Zariņa Fonds Austrālijā	Studenšu korporācija Imeria
Daugavas Vanagu Dienvidkalifornijas apvienība ASV	Klīvlāndes Latviešu biedrība ASV	Latvijas Korporāciju apvienības Tēvijas fonds
Daugavas Vanagu Džilongas nodaļa Austrālijā	Korporācija "Fraternitas Lataviensis"	The Baltins Family Fund of the Minneapolis Foundation ASV
Daugavas Vanagu Hamiltonas nodaļa Kanādā	Korporācija "Talavija"	Vašingtonas D. C. Latviešu evaņģēliski luteriskā draudze ASV
Daugavas Vanagi Kanādā	Latviešu apvienība Austrālijā un Jaunzēlandē	Vilimantikas Latviešu evaņģēliski luteriskā draudze ASV
Daugavas Vanagu Kanberas nodaļa Austrālijā	Latviešu biedrība Vašingtonas štatā ASV	Žurnāla "Latvju Mūzika" izdevniecība ASV
Daugavas Vanagu Melburnas nodaļa Austrālijā	Latviešu evaņģēliski luteriskā baznīca Amerikā (LELBA)	
Daugavas Vanagu Pertas nodaļa Austrālijā	Latviešu fonds	

Ja jūs, godātais ziedotāj, nezināt, cik esat ziedojis, nekautrējieties jautāt!

Šajā sarakstā iekļauti lielie ziedotāji no 1993. gada līdz 2020. gada jūnijam, t. i., tikai līdz gada vidum. Ja lielo ziedotāju pulkam 2020. gada otrajā pusē līdz gada beigām pievienosies vēl citas personas un organizācijas, arī viņus ierakstīs goda sienas sarakstā.

Dear Donor,

If you do not know how much you have donated altogether, don't hesitate, please ask.

The present list includes all donations received from 1993 to June 2020.

As further donations are received during the second half of 2020, the major donor list will be updated until the end of 2020.

* Ziedojumi Nākotnes Namam ● Donation for Museum reconstruction

Ziedojumi Zedelgemas piemineklim brīvībai ● Donation for the Zedelgem “Beehive for Freedom”

++ Ziedojumi “Ceļamaizei” ● Donation for “Ceļamaize”

Ar ziedojumi GODINĀTI ● Donations made to HONOR a specific person

Biruta A. ABULS, 90 gadu dzimšanas dienā – USD 900,- Jānis un Velta Lazda;

Ilga ANDERSONS, godinot jubilejā – CAD 100,- Hamiltonas Latviešu biedrība Kanādā; Vijolīte Alksnis; Uldis Dāboliņš; Velta Dāboliņš; Skaidrīte Darkevics; Dāvis Kaņeps; Nora Pulciņš; Arnolds Smiltnieks; Jānis Tenteris; Rasma Tērauds; 50,- Mara Alksnis; Arnis Bredovskis; Dzidra Suskovs;

Vilis DĀBOLIŅŠ, godinot 95 gadu jubilejā – CAD 100,- Ilga Andersons; Nora Pulciņš; Jānis un Irēne Tenteris;

Dainis J. LAZDA, 80 gadu dzimšanas dienā – USD 800,- Jānis un Velta Lazda;

Selga SILKALNA, 85 gadu dzimšanas dienā – USD 85,- Māra Bērtiņš.

Ar ziedojumiem PIEMINĒTI ● Donations in MEMORY of a specific person

14. jūnijā aizvestie – AUD 2500,- DV Melburnas nodaļa; 1000,- DV Vanadžu Melburnas kopa;

Roberts un Alma ĀBELE – USD 50,- Arnold Abele;

Aizvestie – AUD 1000,- Kanberas Latv. ev. lut. draudze;

Gunars ANDERSONS – USD 100,- Edgar un Jo-Anne Anderson; 50,- Tom un Amy Birmingham;

Leontīne ANSTRĀTE – USD 100,- Anita Počs;

Voldemārs APINIS – USD 50,- Michael Marzano;

Ilmārs BERGMANIS – USD 250,- Modris un Valija Galeniekis; 200,- Čikāgas Latviešu organizāciju

apvienība; Ilmārs J. Riekstiņš; 110,- Renate Polan; 100,- Ināra un Gunārs Blumbergs; Andris un Rūta Dzelme; Ruta Freimanis; Juris un Olita Kīns; Guntis un Gunta Kiršteins; Francis un Phyllis Krawcek; Juris Meisters; Jānis un Rasma Priede; Anda un Stephen Sokalski; Jānis un Gunta Vilciņš; 70,- Vita Reineks; 50,- Ināra Ievāns; Jānis un Velta Lazda; Ilona Obermiller; Māra un Eugene Počs; Kārlis un Astrīda Robežnieks; Aina Salenieks; Lucija Sprenne; Dace Venters; 40,- Ārijs Liepiņš; Ingrida Vita Wolf; 25,- Dace Pencis;

Cecīlija BERGS – USD 50,- Daina Apple;

Līvija BIČEVSKIS – USD 100,- Gunta Semba Puzulis;

Gunārs BLUMBERGS – USD 100,- Čikāgas Korporāciju kopa; Juris Meisters;

Barnes Nicholas BRASTINS – USD 100,- Dagmāra Brastiņa;

Margrieta BUŠS – USD 1500,- Jānis un Velta Lazda; 100,- Inara Blumberg;

Juris DAMBRĀNS – USD 75,- Rūta Daugavietis un Peter Scheiner;

Pauls, Elza un Nikolajs FRIDENBERGS – USD 100,- Dagmāra Brastiņa;

Arturs GINTERS – USD 75,- Aija Sedlak;

Māra un Margērs GRĪNS – USD 2088,- Maija Stumbris; 100,- Dagmāra Brastiņa;

Margērs GRĪNS – USD 100,- Andrejs un Anita Smiltars; 50,- Guna Wilkolak;

Andrejs GRĪSLIS – USD 100,- Dzintars Dzilna un Māra Grīslis;

KALPAKA piemiņas dievkalpojums – USD 320,- Čikāgas Sv. Pētera draudze; 180,- Čikāgas Korporāciju kopa;

Juris KĒLERS – USD 100,- Zinta Kūlītis;

Visvaldis KLASONIS – USD 100,- Carol Flessner;

Silvija KURMIŅŠ-TŪBELIS – USD 500,- Arnis un Oto Tūbelis; 400,- Zīle Dumpis, Maija un Fred Wolf, Līzīte Heron, Diāna un Vilhelms Zaķis; 100,- A. Ābele; Pārsla Blāķis; Tāļivaldis Paegle; Valdis un Dace Pavlovskis;

Osvalds un Irma LĪCIS – USD 350,- Margita Kay;

Velta LIEPIŅŠ, mirusi 03.02.2019. – USD 50 069,- TESTAMENTS;

Gunars MACKUS – USD 75,- Edward Mackus;

Alma MAČS – USD 150,- Peter Hasenkamp; 100,- Andris Mačs;

Juzefa MIKLASEVIČS – CAD 500,- Kārlis Vasarājs*; 100,- Inta Briedis; Anna Dubrovskis; Val. Dubrovskis;

Evalds un Elza PALDE – USD 100,- Vija Palde-Moore*;

Maija PULKSTENIS SKANGALIS – USD 500,- Anris Skaņgalis;
Austra REITERS – USD 1000,- TESTAMENTS;
Vera RIEKSTIŅŠ – USD 375,- Vera Riekstiņš,- NOVĒLĒJUMS; 200,- Maira Rieger Muizniece; 100,- Viktors J. Muiznieks; 50,- Lilita Spuris;
Laimonis SILIŅŠ – USD 220,- Ivars Avots;
Skaidrīte ŠTOLCERS – USD 1000,- Paulis un Irēne Lazda;
Ernests VEISS – USD 25,- Anita Molander;
Aina ZIBENS – CAD 100,- meita Ruta Williams.

Ziedojumi DAŽĀDIEM MĒRĶIEM ● Donations for VARIOUS PURPOSES

AUD

500,- Aldis J. Birzulis; Alberts Cinis++; Kārlis un Ināra Žubeckis*; **200,-** Silvija Freiverts; Jānis Lindbergs; **150,-** Vija Zars (50,-++); **100,-** Gunārs Freimanis++; Baiba Harrington; Elvīra Latišs (10,-*) (10,-#) (80,-++); **50,-** Inārs Kalniņš;

CAD

1500,- DV Hamiltonas nodaļa Kanādā*; **300,-** Mirdza Rutulis; **200,-** Zane Grigors*; Jānis Lūsis; Vita Mačiņš; **100,-** Laila Cakuls-Tūtere; Peter un Rita Dadzis; Janina Jumars; Ilze Plaudis; Ilga Skulte; Aleksandrs Šķepasts; Valdis Tikiņš; **50,-** Ilga Andersons; Indulis Kūlnieks;

EUR

14 060,- DV apvienība Klīvlāndē*; **3480,-** DVF Anglijā; **400,-** Maksims un Gisela Elisabeth Strunskis; **200,-** Evarts Anosovs; Valters Nollendorfs un Aija Ebdene; Ģirts Jānis Zēgners; **168,-** DV apv. Linkolnā; **100,-** Ivars Ijabs; Guntars Krasts; Rihards Pētersons++; Uldis Siliņš; Maija Sinka; Līga Strazda; Ivars Švānfelds; **50,-** Alexander Foerster; Kārlis Pētersons++; **45,-** Politiski represēto apvienības Limbažu nodaļa; **20,-** Maruta Bēča; Aivars Krieviņš; **11,-** Imants Sīlis++;

USD

10 000,- DV apv. Linkolnā; Gunars un Veva Jakobsons; **5000,-** Andrejs Eglīte (2500,-++); **3000,-**

Klīvlāndes Latviešu biedrība; **2500,-** Mančesteras Latviešu ev. lut. draudze ASV++; **1500,-** Millija Howe Lūsina++; **1000,-** Indianapolises Centra dāmu saime; Ņūbrānsvikas un Leikvudas Latv. ev. lut. draudze++; Irene un Jānis Briedis Sedgwick; Jānis un Daina Lucs++; **660,-** Oregonas Latviešu biedrība; **500,-** DV apvienība Klīvlāndē; Latv. ev. lut. draudze Vašingtonā D.C.++; Rita Drone*; Juris Mežinskis; **300,-** Laimonis Sproģis; **250,-** Māris Lapiņš; Paulis un Irēne Lazda; Edvīns Upītis; Jānis un Andra Zvārgulis; **200,-** Pārsla Blāķis; John S. Finlayson; Sibilla Hershey; Martin Isaks; Arthur J. Ozolin; Ojars Strauss; Edvīns Tums; **175,-** Āra Pumpurs; **150,-** Agris Pavlovskis; **110,-** Ints Rupners; **100,-** Aija C. Blitte; Uldis un Ieva Briedis; Inta Ertel; George Garnelis; Austra Gauger; Vija Hosp; Roberts Inveiss; Ivars Jozus; Arvīds un Zinta Kūlītis; Māra Marchand; George Neimanis; Rūdolfs Pēkšens; Andris un Inara Rogainis; Ivars Sproģis; Andris Ūdris; Ģirts Zeidenbergs; Andris Zommers; **66,-** Ivars un Carol Jozus; **60,-** Inese Kaņeps*; **51,-** Baiba Gillard Kūriņa; **50,-** Jane Boldenow; Marcus Delters; Ilga Dudziak; Diana Francis; Jānis un Gunta Ģīga; Viesturs Kalniņš; Aivars Krasts; Dagmara Lejnieks++; Aira Lielzuika; Paul Maldutis; Miervaldis Mieriņš; Guntis Ore; Leonija Petraska; Biruta Plūģis; Velta Purmalis; Juris Udris; Gunta Usis; Modris Vilemsons; Dzintra Laima Zariņš; Indulis Zariņš; **35,-** Gunta Turks; **30,-** Harijs un Ausma Zikmanis; **25,-** Jānis Jurgens; Ruta Majumdar; Miervalds Malcenieks; Jānis Pogulis; Guntis Puriņš; **20,-** Ojārs Brūveris; Dzidra Lesins; Salvins Strods; Imants Zeidlickis; **15,-** Lisa Edmondson.

Muzejs būs pateicīgs par jūsu ziedojumu, jo no tā ir atkarīga muzeja nākotne

Ziedojumus muzejam un grāmatu pasūtīnājumu var nodot, sūtīt un pieteikt:

Lielbritānijā: Inese A. Smith
36 Fairmount Drive
Loughborough
LE11 3JR, United Kingdom.

ASV: čeki rakstāmi OMFA, c/o
Ilze Resnis, 10930 Nollwood
Drive, Chardon, OH 44024, USA.
Ziedojumi atskaitāmi, aprēķinot
ienākumu nodokļus.
Ar kredītkarti, lietojot OMFA “PayPal”
adresi <http://donate.omfa-usa.org>

Kanādā: čeki rakstāmi LRDF
 (“Latvia Relief and Development
Fund”) ar piezīmi “ziedojums
Okupācijas muzejam”, c/o Dagnija
Staško, 16 Elterwater Ave., Nepean,
ON K2H 5J2, Canada. Ziedojumi
atskaitāmi no Kanādas federālajiem
ienākumu nodokļiem.

Austrālijā: čeki rakstāmi “SLS –
Okupācijas muzejs” un sūtāmi: Ināra
Graudiņa, 141 Darley Rd., Randwick,
NSW 2031, Australia.

Latvijā: Latvijas Okupācijas muzejā,
Raiņa bulvārī 7, Rīgā,
LV-1050,
SEB banka,
kods UNLALV2X, konta
nr. LV67UNLA0002400700517.
Muzejā var ziedot ar kredītkarti.

Ar kredītkarti vai “PayPal” tiešsaistē
muzeja mājaslapā www.omf.lv

Par veikto ziedojumu rakstiet:
ziedojumi@omf.lv

Apkārtraksts nr. 50, 2020. gada oktobrī
Rīgā.
Iznāk trīs reizes gadā.
ISSN 1407-3668.
Redaktores Līga Strazda un Inese
Jansone. Korektors un maketētājs Jānis
Kulmanis. Tulkotāji Filips Birzulis,
Irēne Lazda un Gundega Michele.

Latvijas Okupācijas muzejs,
Raiņa bulvāris 7, Rīga, LV-1050

Tālruni: birojs – 67212715,
Izglītības nodaļa – 67211030
www.omip.lv
Fakss 67229255
E-pasts: omf@latnet.lv
Mājaslapa: www.omf.lv
www.okupacijasmuzejs.lv
Reģ. nr. 40008018848

Ja informāciju par muzeja aktualitātēm
vēlaties saņemt biežāk vai apkārtrakstu
saņemt elektroniski, lūdzu, paziņojiet
mums savu e-pasta adresi, rakstot uz
pr.okupacijasmuzejs@omf.lv.

If you would like to receive current
information about Museum activities
or this Newsletter electronically,
please send us your e-mail address to
pr.okupacijasmuzejs@omf.lv